

DİJİTAL MAHREMİYETİ KORUMADA SORUMLULUKLARIMIZ NELERDİR?

Yazar(lar): Psikolog Gülşah AKSAKALLI |

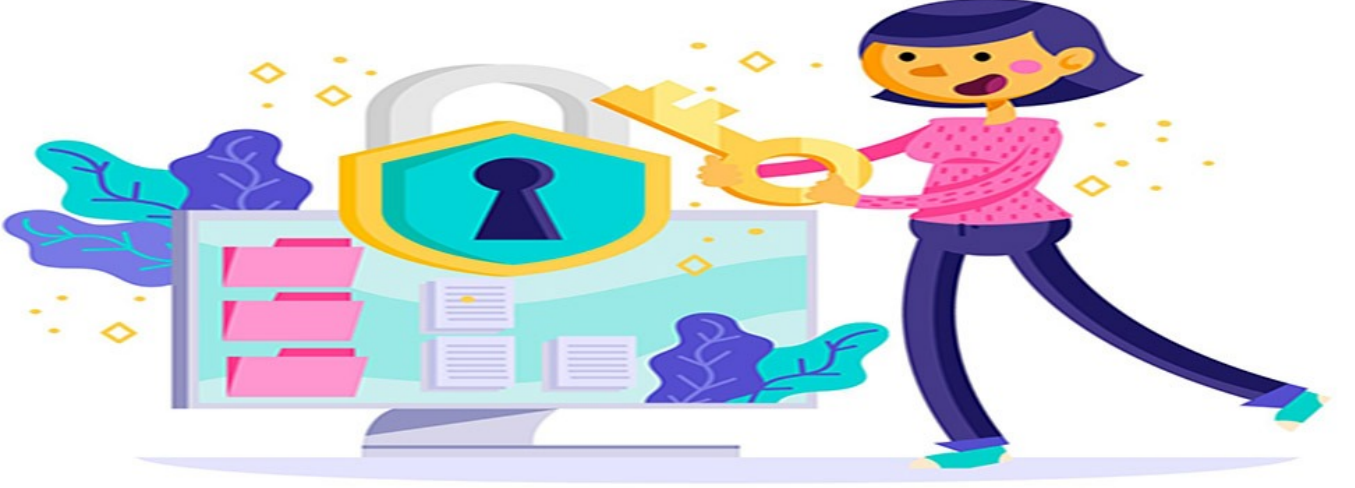
İnternetin, sosyal medyanın ve dijital araçların oldukça yoğun kullanıldığı günümüzde dijital mahremiyet, önem verilmesi gereken bir kavramdır. Günümüzde teknoloji, internet ve sosyal medya ile iç içe olan kullanıcılar, kişisel bilgilerini korumak, dijital mahremiyetlerini sağlamak için iyi bir dijital okuryazar olmak zorundadır. Özellikle çocukları erken yaşta bilinçlendirilmesi ve mahremiyet bilincinin oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Covid-19'un ortaya çıkışı, herkesin hayatında birçok değişikliğe sebep oldu ve çocuklar uzaktan eğitime, yetişkinler işlerini evlerinden yürütmeye zorunlu hale geldiler. İçinde bulunduğumuz ve ülkemizde pek çok kişinin olumsuz etkilenmesine neden olan salgın dönemi çocukların dijital ortamlarda çok fazla ve denetimsiz zaman geçirmesine de neden olmuştur. Yüz yüze eğitime uzun süre ara verildi ve çocuklar okullarından uzaklaşarak zorunlu bir hal olmadıkça ev ortamında kaldılar. Uzun süre boyunca ev ortamında kalmaları internet kullanımlarını dolayısıyla ekranlar başında geçirdikleri sürelerin de artmasına neden oldu. Uzaktan eğitim aynı zamanda eğitim teknolojilerinin de devreye girmesine neden oldu ve bu duruma bağlı olarak da güvenlik riskleri, kişisel verilerin güvenliği gibi konular büyük önem kazandı.

Ekranlar başında giderilmeye çalışılan ihtiyaçlar her bir yeni günde kişileri yeni bir uygulama indirmeye, yeni hesaplar açmaya yönlendirdi. Uygulamalar üzerinde denetim sağlamak, kişisel güvenliğe dikkat edebilmek gibi konular yani, dijital mahremiyet daha da önemli hale geldi. Dijital mahremiyet için kişisel bilgileri başkalarından koruma, neyin kiminle ne kadar paylaşılacağına kişinin kendi karar vermesi durumudur denilebilir. Kişiler nasıl ki gerçek hayatta kişisel bir özel alan oluşturulabiliyor ve her şey herkesle paylaşılmıyorsa, dijital ortamda da aynı şekilde hareket edilmelidir. İnternetin bizlere sunduğu sayısız imkânın yanında birçok riski de barındırdığı unutulmamalı, internetteki mahremiyet kavramına gereken önemin verilmesi gerekmektedir.

Covid-19 salgını sebebiyle eğitimlerine çevrimiçi olarak devam eden çocuklar için evde oldukları süre boyunca ekranla geçirdikleri zamanların yanı sıra dijital ortamda yaptıkları paylaşımlar, ürettikleri içerikler, aktiviteler de değişiklik göstermiş ve bu durum internet başında harcadıkları zamanı artırmıştır. Dijital platformlarda her türlü bilgi, video, fotoğraf vb. içeriklerin paylaşılabilmesi, dijital mahremiyetin ihlal edilmesi riskini beraberinde getirmektedir. Uzun süreler boyunca evde kalan çocuklar için bu gibi risklerin varlığı ve denetimi biraz ihmal edilmiş olabilmektedir.

Okulların tekrardan açılmasıyla yüz yüze eğitime geçen çocukların dijital ortamlarda denetimsiz kalmalarına bağlı olarak; dijital ortamda başkaları tarafından kabul görmek ya da beğenilmek amacıyla özel kılması gereken bilgilerini paylaşmalarının doğurabileceği riskleri, kişisel verilerinin güvenliğini sağlamalarının önemi, uygulamaların nasıl güvenli kullanılabileceklerinin etraflıca anlatılması gerekmektedir. Dijital ortamda güvenliğin sağlanmaması halinde mahremiyetlerinin ihlal edilmesi riskinin ortaya çıkacağı ve bu durumun onları zor duruma düşürebileceği ifade edilmelidir. Yapılan araştırmalara bakıldığında, çocukların çevrimiçi ortamda yetişkinlere göre daha fazla riskle karşı karşıya kaldığı ve daha savunmasız oldukları görülmektedir. Bu sebeple, çocuklara çevrimiçi ortamda dijital mahremiyetin önemi, dijital ayak izlerinin korunması gibi konularda rehberlik edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Çocukların Dijital Mahremiyetini Korumak için Öneriler

Ülkemizde pek çok kişinin olumsuz etkilenmesine neden olan salgın dönemi sebebi ile çocuklar dijital ortamlarda çok fazla ve denetimsiz zaman geçirmesine sebep olmuştur. Bu süreçte uygulamaya alınan uzaktan eğitim sistemi ile çevrim içi eğitim almaya başlayan çocukların dijital ortamda geçirdikleri zaman ve içerikler de değişiklik göstermiş dijital mahremiyete verilen önemin de azalmasına neden olmuş bazı riskleri de beraberinde getirmiştir. Şimdi ise okulların açılması ile ebeveynlerin çocuklarını dijital ortamda denetlemeleri bir hayli zorlaşsa da dijital mahremiyet bilincini aşılamaları önem taşımaktadır. Ebeveynler, çocukların gelişimlerini de göz önünde bulundurarak, onların dijital ortamda faydalı ve eğitici içeriklerle buluşmasına, kişisel güvenliklerini korumalarına yardım etmelidir.

Ebeveynlerin çocuklara mahremiyet bilincini kazandırabilmesi önemli olmakla birlikte kendilerinin de dijital ortamlarda onları yönlendirebilmeleri için gerekli bilgi donanımına sahip olmaları gerekmektedir.

Ebeveynlerin çocuklarını çevrim içi ortamlarda bulunan risklerden korumaları için, aşağıda sayılanları dikkate almaları fayda sağlayacaktır:

- Çocuklara internet ortamında neleri paylaşıp paylaşmamaları gerektiği öğretilmelidir.
- Dijital ortamda herkese açık paylaşımlar yapılmamalıdır.

- Dijital ortamda oluşturulan parolaların güçlü parolalar olduğundan emin olunmalıdır.
- Çocukların şifrelerinin ebeveynler dışında kimseyle paylaşılmasına özen gösterilmelidir.
- Çocukların sosyal medya platformlarının gizlilik ayarlarını bildiğinden ve uyguladığından emin olunmalıdır
- Çevrim içi ortamlarda yabancı kişilerle arkadaş olunmamalıdır.
- Çevrim içi ortamlarda kişisel olan hiçbir bilgi paylaşılmamalıdır.
- Çocukların ziyaret ettikleri web siteleri ve kullandıkları diğer sosyal medya platformları takip edilmeli ve kontrolü sağlanmalıdır.
- Dijital ortamda (çevrimiçi oyun oynarken, sosyal ağlarda gezinirken) çocukların tanımadığı kişiler tarafından sözlü olarak saldırıya uğraması durumunda önce ilgili platform üzerinden şikâyet edilmesi ve engellenmesi gerektiği sonra ise ebeveyni ile paylaşması gerektiği anlatılmalıdır.

ETİKETLER

[#dijitalmahremiyet](#) [#dijitalmahremiyetikorumasorumluluklar](#) [#GülşahAksakallı](#) [#GulsahAksakalli](#) [#DijitalMahremiyetBilinci](#)